

# NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih  
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,  
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Ljubljana, pokrajinska uprava oddel. za soc. politiko. Rokopisov  
ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le pod-  
pisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se po-  
šilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja  
je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

## Organizatoričen načrt „Zveze držav. uslužbenstva kraljevine SHS.

Vsi premisleki morajo pasti, vsa poli-  
tična vprašanja stopiti v ozadje, če se  
strnemo v enotno skupino mogočne orga-  
nizacije po modernih vzorcih, ki poznajo  
samo eno smernico: priboriti njenim čla-  
nom v gmotnem in socialnem oziru zbolj-  
šanje položaja, zastopati nepristransko  
njih pravice, jim nuditi za vse slučaje ma-  
terijelno in duševno podporo ter gojiti  
pravo vzajemnost v vseh slojih državne-  
ga uslužbenstva, ki je včlanjeno v »Zvezi.«

Izkušnje nas uče, da naše dosedanje or-  
ganizatorično delo ni imelo uspeha, da je  
hiral, opešalo, ter mu sploh preti popo-  
len poraz, ker mu manjka idealno ustroj-  
stvo, zgrajeno na času in okoliščinam pri-  
mernih načelih.

Ko so naše organizacije gazile po  
usodapolnih potih političnega strankar-  
stva, ki je rodilo obilo zla v vrstah ver-  
nih članov, ko so se začeli pojavljati očiti  
znaki osebnega koritarstva — pri nas žal  
ne več nenavadne kuge —, ko so dru-  
štva zgubljala polagoma vse zaupanje,  
iskali so trezno misleči tovariši pota in  
sredstva organizatorično življenje preve-  
sti na nove smernice; vzeli so vzorce iz  
tujine, zbirali gradivo, premotrivali dru-  
štveno gibanje inozemskih tovarišev,  
proučevali njih organizatorično ustroj-  
stvo, pravila itd.

Iz nabranega materiala se je posne-  
lo, kar bi bilo za nas pripravno, kar se je  
drugod obneslo in kar obeta tudi tukaj  
uspeha, seveda če se bomo znali tudi in-  
dividualno prilagoditi zahtevam moderne  
organizacije, ki predstavlja nezlomljivo  
moč in o priliki potrebe nepremagljivo  
orožje in ki temelji na najlepši čednosti  
kulturnega človeštva, na slogi.

Uspeh temeljitih stvarnih študij je  
organizatoričen načrt, ki ga v obliki izvr-  
šenega dejstva s potrebnimi opazkami  
v sledečem priobčimo.

### Ustrojstvo.

Celokupno državno uslužbenstvo  
naše države se združi kot organizatorična  
celota v »Zvezi državnega uslužbenstva  
kraljevine SHS.« (Z. d. u. k. S. H. S.)  
Zveza se deli v dva glavna odbora in si-  
cer v uradniški in služabniški. Vsak od-  
bor za se predstavlja podzvezo za orga-  
nizacije posamnih strok državne službe  
z raznimi odseki, pododseki in poverjeni-  
štvu, kakor to zahtevajo okoliščine in kra-  
jevne razmere. Vrhovno pokroviteljstvo

vseh organizacij ostane »Zveza«, ki odlo-  
čuje v glavnem odboru o vseh skupnih  
vprašanjih, ter daje navodila za enoten  
nastop, sploh se priznava »Zvezi« najviš-  
ja oblastna moč v vseh organizatoričnih  
zadevah in so njeni ukrepi za celokupno  
članstvo brezpogojno obvezni.

V tem členu pravilnika bomo prvič  
izkusili blagodejni vpliv brezobzirne di-  
scipline, ki nam danes še manjka in se je  
bo treba privaditi.

Izvršilni organi »Zveze« so člani  
glavnega odbora, ki so delegirani potom  
tajnih in splošnih volitev iz vseh strok dr-  
žavne službe uradniške in služabniške ka-  
tegorije v enakem številu: Srbi, Hrvati in  
Slovenci. Če računamo 20 strok v javni  
državni upravi, bo obsegal ta glavni od-  
bor 120 oseb.

Glavni odbor skliče otvoritveno sejo  
ter izvoli iz svoje srede vrhovne funkci-  
onarje »Zveze« in sicer predsednika, taj-  
nika, podtajnika, blagajnika, preglednika,  
računovodjo, knjigovodjo in tri prisedni-  
ke; tudi ta izvolitev se vrši po načelih, ki  
so za javne volitve v državi predvidena.

Dolžnosti in pravice izvoljenih funk-  
cionarjev so opisane v Zvezinih pravilih,  
oni opravljajo službo v glavnem odboru  
kot stalni nameščenci »Zveze«, kot njen  
»upravni odbor«.

Vsakemu odborniku je dodeljen po-  
seben delokrog na lastno odgovornost in  
sicer:

- administracija;
- pravne zadeve;
- službena pragmatika;
- pritožbe in interpelacije;
- shodi in predavanja;
- propaganda;
- gospodarstvo;
- časopisje;
- arhiv;
- informacije;
- upokojenci;
- podpore.

Za vsakega teh odsekov se izdela  
podroben pravilnik, ki ga glavni odbor  
odobri.

Razen stalnega upravnega odbora de-  
luje »Zveza« še v sejah glavnega odbora,  
ki se snide vsaj vsako četrletje v mestu  
upravnega odbora ter rešuje tem sejam  
pridržana vprašanja obče važnosti, in  
sklepa o merodajnih zadevah organiza-  
cije ter nadzoruje delovanje upravnega  
odbora.

Občni zbori se sklicujejo vsako leto  
vsaj enkrat in ti odločujejo v načelnih  
vprašanjih ter predstavljajo vrhovno pri-

zavno inštanco za vse primere, ki so ob-  
čnemu zboru pridržani.

Predno se »Zveza« aktivira, morajo  
biti sredstva za njeno ustanovitev zasi-  
gurana.

To skrb prevzame tročlanski pripra-  
vljalni odbor s potrebnimi pododbori ši-  
rom države.

Izda se oklic na vse državne ousluž-  
benstvo z organizatoričnim načrtom in  
primernim povabilom na sodelovanje.

Da se izogne vsakemu ozkosrčju v  
nazorih o nameravani akciji, se zbere po-  
trebna glavica na ta način, da se povabi  
vsakega državnega uslužbenca na pod-  
pis obveznice za poznejše plačilo 1 delni-  
ce v gotovini in sicer v znesku 10 Din.

Te obveznice postanejo še le plač-  
ljive, ko pridobi pripravljalni odbor  
100.000 deležnikov in je v tem trenutku  
vplačan kapital enega milijona dinarjev  
na razpolago, ki zadostuje za prve po-  
trebe organizacije.

Propagandna sredstva pa dovolijo  
posamezne že obstoječe organizacije iz  
lastnega zaklada.

Nič ne rabimo dolgih konferenc, po-  
govorov in sestankov, s tem tratimo čas,  
uspehi so pa že itak znani.

Če damo mi Slovenci k akciji inicija-  
tivo, naj to ne dela kakih ovir, da bi se ji  
ne pridružili ostali bratje iz države, ki  
služijo istemu gospodarju.

Ponatis pričujočega načrta v vseh  
strokovnih glasilih naj bo skupen oklic  
do združitve, aji vsaj vabilo k poskusu,  
ki naj pokaže, če je sploh upanje, da se  
udejstvi velikopotezna organizacija na te-  
melju sloge in discipline.

Obenem se obračamo na vse orga-  
nizacije državnega uslužbenstva v državi,  
da izrazijo svoje mnenje o načrtu in sta-  
vijo stvarne predloge; iz došlih dopisov  
naj odseva mišljenje celokupnega usluž-  
benstva, »Naš glas« bo zbrano tvarino  
vzel na podlago nadaljnih priprav.

Načrt Z. d. u. k. S. H. S. predvideva  
kot osrednji sedež Vinkovce, ki leži pri-  
bližno v sredini države z najugodnejšimi  
prometnimi zvezami na vse strani.

Da se ogiblujemo ravno prestolnega  
mesta, ima svoje upravičenje, uči nas pa  
tudi skušnjava in primeri, da neposredna  
bližina vladnih oblasti organizacijam ni  
ravno koristna, jemlje nam vsekakor po-  
trebno prostost, ter sledimo v tem oziru  
dobrotemeljenim vzgledom inozemskih  
tovarišev.

Na sedežu glavnega odbora se osre-  
dotoči vse organizatorično delo poverje-

no izvoljenim funkcionarjem, katerim semora zasigurati popolno neodvisnost po vzorcu francoskih državnih uslužbencev.

Po tem načrtu se imajo naši poverjeniki, katerih bo 12, za dobo funkcij odpovedati državni službi, ter vsem s to službo zvezanim pravicam, odškodnino dobe v zvezini nagradi, ki jim zajamči dohodke prihodnje plačilne stopnje, ki bi jo imeli v državni službi doseči, s primerno doklado.

V prvi vrsti bo treba od vlade izposlovati odredbo, da se funkcionarjem »Zveze« ohranijo njih mesta v državni službi, ko poteče funkcijska doba in da se za dejanja, izvršena med funkcijsko dobo v prid in v imenu »Zveze« pozneje kot uradne osebe ne kličejo na odgovornost.

Povprečno je računati 450.000 Din letnih izdatkov za odbornike, k tem še pridejo stroški za prostore, za tisk itd., ki dosežejo tudi enako svoto. Proračun 1.000.000 Din torej ni previsoko odmerjen.

Kritje se mora najti v članarini, v časopisnem podjetju, v raznih gospodarskih akcijah, prostovoljnih prispevkih itd.

Zgradba, ki smo jo orisali, bo zahtevala žrtev, ali nudila nam bo oporo, ki bo to ime v polni meri zaslužila; v to mogočno trdnjavo se bomo zatekali s svojimi težnjami, ona nam bo zaščitnica, v njenem okrilju ne bo plemenskih in strankarskih razlik.

Tovariši in tovarišice, ko se zglesi pripravljalni odbor s povabilom za soudeležbo pri zgradbi naše zvezne trdnjave, brez premisleka naj sleherni od nas izpolni s svojim imenom nabiralne pole, in ko nas bo 100.000 podpisanih, pripravite obljubljene gradbene kamne in naša stavba je v istem trenutku pod streho.

»Zveza« bo ostala spomenik sloge naših vrst, nam v ponos in zaščito, potomcem pa v vzpodbujajo in zavest, da je to mogočno stavbo zgradila k samopomoči prisiljeno, v skrajni bedi k strnjenim vrstam združeno državno uslužbenstvo kot branik za svoje pravice v znamenju sloge in discipline.

R. — Ljubljana.

## Stavka in država.

Izposodil sem si gornji naslov iz št. 181. »Slov. Naroda« iz razloga, ker me je članek pod tem naslovom posebno zadel, ker je ta članek, kakor tudi cela številka 181 s tirado quadrucon vertita drja Novičana in nekimi drugimi noticami za me dokaz, da namerava »Slov. Narod« zaplavati po novih vodah, ter končno iz razloga, ker, če bi si hotel poiskati izviren naslov, bi se gotovo glasil »Nesramnost«.

V izogib morebitnemu napačnemu razumevanju sledečih izvajanj, hočem povdariti, da sem se iz napisa »Slovenski Narod« naučil prvi veliki črki A in O ter sem od svojim mladih nog čitatelj in naročnik tega lista, v splošnem pa tudi tihi simpatizer njegove dosedanje politike.

Članek je očitno napisal ali inspiriral mož težkega žepa po črni kavi v gosti sencu kake blejske vile, ogorčen nad tem, da je lepega dne izostala edina duševna hrana v obliki obvestil o dividendi, kurznih listih itd. ter v strahu za svoje papirje. Člankar dovoljuje državi, da posveti »tudi« socijalnim vprašanjem največjo pozornost, kar pomeni: »Mi siti izvoljenci smo seveda za rešitev uradniškega vprašanja, a smatramo kot »davkoplačevalci« za prvo dolžnost države notranjepolitično pomiritev ter ugodno rešitev gospodarske in finančne krize t. j.

zavarovanje naših interesov.« Jaz pa trdim, da je socijalno vprašanje tako ozko zvezano z notranjepolitično pomiritvijo, da preveva gospodarsko in finančno krizo ter ga je treba istočasno reševati.

Naša socijalna stremjenja morajo biti po člankarju izraz uvidevnosti, združene s pravičnim upoštevanjem potreb državne in gospodarske realnosti. Zaenkrat socijalnost ni vse, imamo še druge nagone, in danes vladajo politični, nacionalni in kulturni, pravi člankar. Končno se zgraža, da so se nameščenci spozabili tako daleč, da so s 24 urno stavko demonstrirali.

Vse to pomeni, da moramo biti vedno tihi, da se moramo zavedati, da nam država, ki producira mesečno nekaj ducatov multimilijarderjev, ne more pomagati. Socijalna stran uradniškega vprašanja zaenkrat še ni aktualna. Čuditi se moramo, da se najde v Sloveniji pero, ki je moglo kaj takega za javnost napisati. Sicer pa hvala lepa za odkritosrčnost, ki tudi nekaj velja. Poznam namreč nekega jurista, tkzv. svobodnega poklica, ki nima poguma jasno povedati, da smo uradniki v Sloveniji pravzaprav zadostno plačani. Mož zasluži namreč mesečno samo par tisoč kron več, kakor jaz letno.

Člankar zahteva, naj se mu s predlogi o rešitvi uradniškega vprašanja pove tudi način, kako bi se dal ozdraviti naš državni proračun in dobiti sredstva za državno gospodarstvo. Evo mu za enkrat nekaj malega:

1. Moralo bi se gledati na prste številnim bankam, ki so nam bile s svojim naraščanjem doslej edinole dokaz naše gospodarske inferiornosti.

2. Odpraviti bi kazalo vse po preobratu ustanovljene, t. j. vse nepotrebne nove urade in zavode v vsi državi, posebno v Srbiji. Mislim tukaj razne hidrotehnične in gradbene urade, zdravstvene oblasti in odseke, oddelke ministrstev v posameznih pokrajinah, okrajne ekonomate, različne obrtne inšpektorate, ki ne vedo niti sami, za kaj so tu, še manj pa stranke itd. predvsem pa vse sinekure v centralni upravi v Beogradu.

3. Istočasno bi se dalo reducirati pretirano število vsaj nezaposlenih nameščencev v Srbiji. To iz razloga, ker jih je toliko, da bodo tudi oni zahtevali izboljšanje svojega gmotnega stanja, kajti za ta denar se jim res ne izplača dati se z a n i č e v a t i — mislim da rabim pravi izraz — za uradnike, da niti ne govorim o bašišu, ki ob tolikem številu kompetentov pride ob svojo dobrodelno funkcijo.

Pri tej priliki se spominjam, da je »Slov. Narod« svojčas z odobravanjem citiral izjavo nekega uglednega srbskega političarja, da je Srbija živela od poštenja svojih uradnikov. Pojte no, lepo vas prosim!

4. Zmanjšati število luksurijoznih nabav, banketov in »strokovnih« komisij ter odpraviti kronično subvencioniranje vseh mogočih prireditelj, podjetij, sejmov, razstav i. dr. V mislih imam seveda samo tiste razstave in slično, ki bi nas utegnile osmešiti pred inozemstvom, če bi jih inozemci bili posetili, kot n. pr. razne medpokrajinske industrijsko-trgovskovzorčne razstave, združene z obrtno-umetniško-glazbeno-vrtnarsko-pedicursko-frizerskimi razstavami v — — — Hudem brlogu. Da grem še dalje, trdim, da nam škoduje tudi samo dovoljevanje takih prireditelj. Mi, ki vemo in vidimo, kako prireditelji takih in enakih »eminentno nacionalno-ekonomskih« zabavišč silijo trgovce, obrtnike in industrijalce, da raz-

stavijo svoje izdelke, občutimo pri odjemanju blaga, kaj nas prireditelj stane. Nekdaj je veljalo načelo, da se morajo razstavjalci boriti za vsak kotiček prostora, danes se pa apelira na njihovo »drž. lojalnost«, na partijo, na dobre zveze i. dr.

5. Prepričati neke ugledne političarje, da bi bilo uradnikom in budgetu precej pomagano tudi s polovico tega, kar so si oni težkom mukom pridobili.

6. V interesu pridobitnih krogov, a indirektno tudi v korist uradnikom in drugim revežem bi bilo, zahtevati od gotove kategorije centralnih uradnikov z epuletami, da ob pošteni plači delajo tudi ob uradnih urah.

7. Radikalna, demokratska, klerikalna, bivša socijalistična in samostojna stranka — govorim tukaj samo o Sloveniji — naj reducirajo vse vsaj nesposobne in nekvalificirane svojce, kajti vse ste, oziroma ste bile enake.

Tovariše prosim za nadaljevanje in spopolnjevanje.

## „Samopomoč“.

Ne mislim tiste ponesrečene prednice sedanje »nabavjalne« zadruga, v mislih imam drugo »samopomoč«, kako si namreč sami pomagajmo. Najbrže ne bodo nič zalegli vsi moji sledeči nasveti, morda bom še koga razkačil. Sicer je pa ta kapital že načela »Gospodinja« v zadnji številki 23 tega glasila in nasvetovala nekaj malega »uradniškimi gospodinjam«.

Prav, upam, da bo nadaljevala, ker je še dosti tega blaga. Jaz se obežem »gospodarjev«, ki imajo držati samo en vogal, gospodinje pa tri.

Izračunajmo i. pr. koliko izdamo vsak mesec za tobak, cigare in cigarete. Zato pa pustimo, ne kadimo več! Vem, da to ni lahko, saj sem sam strasten kadilec, da sem rajši lačen ko brez cigarete. Treba je trdne, železne volje in n malo samozatajevanja. Huda je ta, nekaterim se je pa le posrečilo.

»Beži, beži,« mi je rekel tovariš, ko sem mu razlagal ta nasvet, »edini užitek ki si ga privoščim, pa še tega naj si pritrgam. Po kavi eno cigareto, veš da je ne pustim, pa če nam tabak še bolj podraže! Saj pravim, to je še edini užitek. Škodljivo pa kajenje tudi ni toliko, kakor ti misliš, jaz bi trdil, da je celo dobro za prebavo; saj zdravniki tudi kade, nekateri ko Turki.«

»Pa napovejmo gostilnam bojkot. Koliko ljudi živi, ki vina in drugih opojnih pijač niti ne vidijo mesece in mesece. To je sama gola navada ali če hočeš razvada. In s pijačo tudi ni take težave kakor s tobakom ozir. cigaretami.«

»Ne bom trdil, da se ne bi dalo opustiti pijače ali vsaj omejiti na določene dneve. Spominjam se še prav dobro, kako sem se jo jaz odvajal. Ves nesrečen sem bil, če nisem mogel vsak večer v gostilno; do polnoči niti zaspati nisem mogel, zato sem bil pa zjutraj tako zadovoljen, zato sem bil pa sem nekako prezirljivo in posmehljivo opazoval tiste zabuhle gostilniške obraze. Pa je prišel večer. Sekal sem jo možko in samozavestno proti domu, toda prišedši do znane gostilne, kjer sem bil reden gost, me je nekaj sunilo in kar zasuknilo proti vhodu, kakor zasukne magnet iglo proti severu. In zopet je šlo dalje večer za večerom, vendar pa sem se bil odvajal toliko, da sem omejil svoj poset trikrat na teden. Tega se držim še dandanes, dasi se mi včasih prav za malo zdi, da si mož pet-

desetakar ne more privoščiti niti pol litra na dan.«

»Tudi jaz ga rad srknem, najrajši bi ga seveda vsak dan, toda slabega, tiste plehke rdeče vode, ne maram, če sunem pa kaj boljšega, je pa takoj 30 kronc. In pa tista napitnina-«

»Da, tista vražja napitnina,« mi skoči prijatelj v besedo, »tista napitnina mi pa že tako prešeda, da mi zagreni najslajšo kapljico. Krčmarji se kar lepo otresejo in zvalé vse stroške za brhke natakariče na goste, zato jo zavijem najrajši tja, koder strežejo domači.«

»Kaj se res ne da nič ukreniti zoper napitnino?«

»Nič, prav nič, bo pa vino toliko dražje.«

»Torej ne kaže drugega, da pijačo opustimo ali vsaj omejimo.«

»Jaz sem že povedal svoje mnenje, naj se izjavijo še drugi.«

Potem sva obdelala še marsikaj, nazadnje ga še vprašam:

»Kam se hodiš pa brit?«

»Kam, nikamor; sam se brijem vse od tedaj, ko sem imel plačati 25 kronc mesečne naročnine. Britev sem podedoval po očetu, nabrusi mi jo pa moj tovariš H, ki bi ti ga tudi nasvetoval, pa je tako oblegan, da ne zmore niti vseh domačih naročil. Jako solidna in kulantna tvrdka, da malo takih, pa kaj pravim, malo takih, nobene, ker nič ne računam.«

Nato sva računala, koliko bi se dalo prihraniti odnosno kam drugam porabiti, če bi se opustila pijača, ako se odpovemo kajenju in sami brijemo. Samo to troje, pa ti ostane okroglo poldrug tisoč kron v žepu. Gospoda moja, to ni malenkost! Korajža velja!

## Saharin.\*)

Saharin se prodaja danes pod državno kontrolo kot monopol! Ne priporočamo ga za manipulacije z vinom, pač pa za ukuhanje sadja. V vinu se ne povre, v sadnih sokih pa je dober, ker jih konservira in čuva pred kvarjenjem. Saharin je umetno sladilo. Umetnim sladilom prištevamo spojine, ki so derivati bencinove kisline, njen sulfimid je prodril v trgovino in medicino pod imenom saharin. Dulcin, Krystalozza - Heyden, Monnetovo sladilo, Sykojin, Sykoza, Glicin itd. so zmesi, ki vsebuje saharin, ali pa so te spojine sorodne saharinu. Nekateri teh spojin so škodljive človeškemu zdravju, kar za saharin ne moremo trditi. Kako je delovanje saharina, nas pouči dr. Serger v »Chem. Zeitung«.

Po kemičnem sestavu ima saharin sladkobo in konservirajoče delovanje. Znano je, da alkoholne raztopine z mirnim stanjem preidejo v alkoholno vrenje in to z delovanjem kvasnih glivic, med tem ko raztopine, ki vsebujejo saharin, dolgo drže, ker saharin prepreči razvoj in delovanje mikroorganizmov.

Ravno radi tega antizimotičnega delovanja se lahko uporablja saharin za konserviranje mleka, sladkih sokov, mošta, ukuhanega sadja in drugih razkrojljivih snovi. Mleko, ki se zasiri pri 16° C v 18 urah, se zasiri z dodatkom 0.1% saharina v 24 urah, z dodatkom 0.4% saharina v 120 urah. Koliko je samo to svojstvo saharina vredno na leto za čuvanje in pošiljanje mleka in sadnih sokov! Ako dodamo vinu samo 0.05% saharina, se ustavi vrenje, tako vino ne cika in se v njem ne napravi kanj. Vino je sladko, a se ga vsak boji kupiti, ker misli, da je pokvarjeno. Delovanje saharina v vino je zabranjeno, a to nima smisla. Vino se sme danes konservirati s strupenim dvokisom, a nedolžen saharin se ne sme uporabljati, ker n deluje škodljivo na

organizem niti v večjih količinah. V večjih količinah so škodljive organizmu skoro vse stvari kakor n. pr. tobak, alkohol, čaj in kava, pa niso zabranjene. V primeri z majhnimi količinah so škodljive organizmu skoro vse saharin pač veliko manj škodljiv.

Kot dnevno potrebo sladkorja za osebo računamo 70 gr, kar odgovarja 0.2 gr saharina; vzamemo lahko petdesetkrat večjo količino saharina, a ne bo škodovala. Za druga uživala ne moremo tega trditi. Leyden trdi o saharinu, da ga zdravi in bolni ljudje lahko brez skrbi uživajo. Izkušnja je pokazala, da se pri bolniku, ki je užival pet mesecev saharin, ni pokazalo nikako škodljivo delovanje.

Saharin je monopoliziran, da se štiti industrija sladkorja in sladkorne pese. Strah pred konkurenco je pretiran, ker je znano, da se saharin ne more vedno mesto sladkorja uporabljati. Ne moremo ga uživati kot hrano, ker nima hranljivih snovi, ne moremo ga rabiti za pripravljane alkoholnih pijač, ker ne vre. Kateremu blagu je pridejan saharin, se enolitično hitro in enostavno dokaže. Saharin je 500krat slajši od navadnega sladkorja in se plačuje po sladkobi. Navadno pa ga mešajo in potvarjajo.

## Vestnik.

### Gruntovničarji na okup!

Stara je istina, da slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari, pa ipak nečemo da se koristimo ovom mudrem rečenicom.

Nebrojeno puta osjetio je svaki od nas gorčinu u svom srcu radi povridjene časti, neuvaževane požrtvenosti, i nezadovoljene ambicije, pa ipak sve te nedaće nijesu nas mogla ujediniti bar u jednom cilju (u obrani vlastitih) interesa. U 5. godini našega ujedinjenja nijesmo obrani vlastitih dospjeli dotle, da odkupimo naša već postojeća gruntovničarska društva u zajedničkom savezu, što više, naši drugovi u Vojvodini nijesu, osnovali ni svoju zasebnu organizaciju, a niti su pristupili već postojećim društvima u Hrvatskoj ili Bosni.

Zar je onda čudo, da smo dosada slabo uspjivali sa svojim zahtjevima, da smo još i danas u podrejenom odnošaju, da nam je službeni djelokrug u nekim pokrajinama ne samo (natrunjen), već gdje gdje i posve spojen sa manipulativnim poslovima, da naša školska naobrazba i stručna sprema nije jedinstvena i da je naš službeni i društveni položaj tako raznolik?! Zar je dakle čudo ako se gruntovno činovništvo u jednoj pokrajini klasificira kao stručno sa maturom kao prednaobrazbom, dok se u drugoj tretira kao manipulativno. Kraj takovoga stanja stvari ne smijemo se čuditi ako danas, kad se uredjuje činovničko pitanje, ne vlada jednodušnost medju odlučujućim činjenicama o tom, u koju kategoriju da nas uvrste. A tko nam je kriv za sve ove nedace i neuspjehe? Ko drugi ne go mi sami! Svi neuspjehi nisu nas dozvali pameti, niti smo se znali koristiti primjerom drugih, napose privatnih činovnika i radnika, koji uspijevaju samo slogom i požrtvovnušću te solidarnim organizacijama. Tko, da nas uvažava, kada nijesmo otrpljeni u jednom jakom savezu, kada nijesmo dapače niti svi organizovani u pokrajinskom društvima, kada pojedine samostalne in krnje organizacije istupaju sa različnim zahtjevima.

Braćo i drugovi!

Krajni je čas, da se prenememo iz mrtvila i da ujedinenom snagom trgnemo kormilo našega udeća u vlastite ruke. Žrtvuimo sve naše ume i materijalne sile za našu budućnost, za procvat naše institucije, za interese našega naroda. Zajednički ciljevi neka nam budu: 1.) Kao prednaobrazba matura. 2.) Dvogodišnji teoretski kurs. 3.) Priznanje stručnoga karaktera, S ti mv savezu: 4.) Usavršenje grunt. institucije, inifikacija grunt. propisa na najmodernijem temelju, sa uvažanjem naših spec. pravnih odnošaja i dosadanjih izkustva. 5.) Samostalni djelokrug. 6.) Popunjavanje izvještajskih mjesta kod viših instancija iz redova naše struke. 7.) Uredjenje našega statusa na jedinstvenom temelju uz dolično uvaženje važnosti naše struke, naše ne samo propisane, već i vlastitom inicijativom stečene naobrazbe. Ove cilje-

ve ne diktira nam samo naš osebni interes, već i želja, da podignemo našu instituciju do što većeg savršenstva, i da svojom solidnom općom i stručiom spremom budemo za ista pravi savjetnici i učitelji našega naroda u svim onim pitanjima koja kao pretežito seljački narod najviše zanimaju, a to su baš ona pravna pitanja, koja su u zvezi sa posjednom nekretnina sa nejevom eksistencijom. Za postignuće ovih ciljeva stoje nam na raspolaganju jedino slijedeća sredstva: 1.) Da se svi breziznimno začlanimo u postojećim našim društvima, odnosno da se osnuje društva tamo, gdje ih nema. 2.) Da se sva grunt. društva odmah ujedine u zajedničkom Savezu Grunt. Društava. 3.) Da se bez odlaganja pristupi izdavanju zajedničkoga glasila »Grunt. Vijesnika« U tu svrhu treba da se: a) postojeća društva odmah sporazume o izaslanju delegata radi izradbe i prihvata savez. pravila; b) da se odredi mjesto i dan sastanka; c) iznesu eventualni specijalni predlozi gledom na povišenje članarine, u kojoj bi bio uračunan doprinos pokr. društva u savezne svrhe, kao i trošak okom izdavanja vijesnika, o osiguranju suradnje u vijesniku itd. Pozivlju se dakle sva bratska društva, svi organizovani i neorganizovani drugovi diljem cijele naše domovine, da zborom i tvorom svaki po svojoj umnoj i materijalnoj snazi energično poradi u interesu našega uzvišenog cilja: poboljšanja našega moralnog i materijalnoga položaja i napredka našega naroda. Ujedinite vaše energije u ovom svetom cilju i uspjeh je osiguran!

**Blagoslov vojne.** Po poročilu internacionalnoga delavskoga urada je število za pokojnino upravičenih vojnih invalidov po državah to-le: Nemčija 1,537.000, Avstralija 75.000, Avstrija 164.000, Belgija 50.000, Kanada 45.000, Združene države 157.000, Finska 10.000, Francoska 1,500.000 Velika Britanija 117.000, Italija 800.000, Poljska 320.000, Rumunija 100.000, Jugoslavija 164.000, Rusija 775.000, Češkoslovaška 136.000 in Nova Zelandija 20.000. Skupno število vojnih invalidov znaša torej 7,124.000. V tej sestavi pa še manjka-jo statistični podatki vojnih žrtev iz Turčije, Bolgarske, Ogrske in Japonske. **Prav lahko se računa, da znaša število vojnih invalidov 10 milijonov**

**Avtomobilno progo M. Sobota—Dolnja Lendava** prevzame s 1. septembrom tl. naprej poštna uprava. Na razpolago bo imela 2 avtomobila, ki ju je naša država prejela na račun reparacij.

**Pozor! Pozor! Črnilo, rdečilo, vse vrste barvila za žige in štampilke, gumi, prašek za črnilo, razne druge potrebščine za urade, dobi se po najnižjih cenah v Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Ljubljani.**

**Zveliko pisavo za oblasti, urade, odvetnike ima edinole Stoever. Zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.**

**Pisalni stroji itd.**  
mehanična delavnica (popravljalnica)  
Ljubljana  
Šelenburgova ul. 6/I.  
L. BARAGA.

Čevlje kupujte od domačih tovarov tvrdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Peko«, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

**KOLESA**  
NAJBOLJŠA NUDI  
**J. GOREC**  
LJUBLJANA  
PALAČA LJ. KRED. BNK

\*) Ponatis iz 89. številke celj. »Naše Dobe«.

Barva, kemično čisti in pere vse tovarna

# Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

Priporoča se za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin

tvrdka

# M. Tičar, Ljubljana.

Modno blago

# T. EGER

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 2

Specijalna trgovina pravih ročnih čipk (kleklanih in fillet.)

# Razne vrste čevljev

od 50 Din naprej razprodaja

tvrdka

# Henrik Kenda

Ljubljana,

Mestni trg številka 17

# Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščinami

# Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokovec).

Prvo vrstno blago in zmerne cene.

# Kunstek & Pleterski

Ljubljana, Vodnikov trg 5

priporoča v nakup usnje in usnjate izdelke.

Članom Nabavljalne zadruga javnih nameštencev popust!

# Perje in puh

# C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Modna trgovina

# Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene!

# M. Mihelič

LJUBLJANA, Selenburgova ulica.

Specialna trgovina ščetarskih izdelkov.

Parfumerija in galanterija.

Edina zaloga jugoslovanskih igralnih kart.

# JOSIP OLUP

Trgovina z manufakturnim blagom in z oblekami domačega izdelka.

Ljubljana.

Stari trg št. 2. in gostilna pod Trančo.

Toči pristna dolenska in štajerska vina. Preskrbljeno za mrzla in gorka jedila.



Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev po ceni.

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravo za emajljanje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički šivalni in razni stroji.

„TRIBUNA“

Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Zvonarska ulica 1.

Najboljše peči sedanosti so

# Luc-ove peči

Prosimo zahtevajte podpise!

Glavna zaloga za Slovenijo

# F. P. Vidic & Komp.

zaloga stavbenega materijala

Ljubljana

Prešernova ulica

Ljubljana.

# Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrdka ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

# Gričar & Mejač

zaloga oblek za gospode, dame in otroke

# samo Šelenburgova ul. 3

LJUBLJANA

LJUBLJANA

Za nakup manufakturnega blaga se priporoča tvrdka

# R. Miklauc Ljubljana

Lingerjeva ulica — Pred Škofijo št. 3.

V zalogi se vedno nahaja velika izbira volnenega, suknenega in perilnega blaga za obleke, bela tkanina za perilo in postelje izvrstne kakovosti, cylil za žimnice, garniture, šivane in flanelaste odeje, srajce, predpasnike, nogavice itd.

Prijazna postrežba in znano ugodne cene.

# Tvrdka Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

priporoča najboljše šivalne stroje „Gritzner“, potrebščine za šivilje in krojače, modno blago in galanterijo.

Priporoča se

modna trgovina

# A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

# Alojz Fuchs

zlatar in juvelir

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

priporoča zalogo zlatnine, srebrnine in ur.

Popravila v lastni delavnici

točno in solidno.

Razširjajte

# „Naš Glas“!

Krojaštvo Fran Igljč Krojaštvo Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.

Idelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme. Za dame po najnovejšem modernem kroju.

Lastna zaloga modnega blaga.

— Uradnikom znaten popust. —



# L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo

dežnikov in solnčnikov

ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::

Ljubljana, Pred škofljo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

Priporoča se

# I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko in malo.

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

Priporočamo

trgovino

pisarniških in šolskih potrebščin vseh vrst papirja na veliko in malo,

# Jos. Omerza

LJUBLJANA

Dunajska c. št. 6. /I. nadstropje

Hiša lekarne Dija. Piccoli.

# Nabavljalna zadruga

javnih nameštencev in vpokojencev v Ljubljani

Prodaja svojim članom razno špecerijsko in kolonijalno blago po znižanih cenah.

Dobi se povsod in pri generalnem zastopstvu

Drogerija

# „Adrija“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

P. n. Konečno se nam je posrečilo, nvažati neposredno od prve in največje ameriške tovarne hranil.

# Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi bonbonov Wrigley si prihranite mnogo denarja in dosežete sledeče učinke: Pospešuje prebavo. Odstrani žejo. Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zobé pred gnilobo in jih obdrži zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak. V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljše nadomestilo „Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni“.